

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianaee, 1661

De Officio Et Potestate judicis delegati. Titvlvs XIV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62953)

Bonifacius octavus.

Let a in officialem Episcopi per commissionem officii generaliter sibi factam causatum cognitio transferatur: potestatem tamen inquirendi, corrigendi, aut puniendi aliquorum excessus, seu aliquos a suis beneficiis, officiis, vel administrationibus amovendi, transferri nolumus in eundem: Nisi sibi specialiter hac committantur.

CAP. III.

Ex generali commissione officiali beneficia conferre non potest. *Idem.*

Um in generali concessione nequaquam illa veniant, quae non esset quis verisimiliter in specie concessurus: nec regulariter donare valeat is, cui bonorum administratio etiam libera est concessa: officialis, aut vicarius generalis Episcopi, beneficia conferre non possunt. Nisi beneficiorum collatio ipsis specialiter sit commissa.

DE OFFICIO ET POTESTATE IUDICIS DELEGATI.

TITVLVS XIV.

CAP. I.

Conservator a manifestis defendat injurias, & iudicialiter indaginem non exerceat.

Innocentius IV.

Statuimus, ut conservatores, quos plerumque concedimus, a manifestis injuriis & violentiis defendere possint, quos eis committimus defendendos. Nec ad alia, quae iudicalem indaginem exigunt, suam possint extendere potestatem.

CAP. II.

In coactionibus & poenis pontificali dignitati deferatur. *Alexander IV.*

Quia Pontificali dignitate praeditis ob reverentiam sacri officii, quod exercent, plurimum deferri convenit, & eos plus aliis honorari decet: ut cum a iudicibus, vel conservatoribus a sede Apostolica deputatis contra eos, ad coactiones aliquas, sive poenas fuerit procedendum, gradus & modestia in huiusmodi processu serventur.

Ita quod (eis quaedam condigna reverentia suppeditata) ingressus primo ipsis ecclesiae, vel sacerdotale interdicatur ministerium: de deinde ab officio suspendantur, & subsequenter, aggravetur censura ecclesiastica contra eos. Nisi forte aliter fieri fuerit nimia contumaciae protervitas sive culpa.

CAP. III.

Delegato procedente cum duobus subdelegatis non in totum, ad Papam, non ad undelegatos appellari debet. *h. d. Ioan. Ad.*

Bonifacius VIII.

Si duo ex tribus a sede Apostolica delegatis, duobus aliis non in totum subdelegaverint vices suas, ipsi; si subdelegati cum delegato tertio in causa processerint delegata, si appellatur ab ipsis, non ad condelegatos, sed ad primum delegatum tantummodo appellari debebit.

CAP. IV.

Tres casus ponit, in quibus suspensionis causa coram arbitrio non trahatur. *Primus, cum recusat unus ex delegatis data cum*

a Nota quod genus non includit quamlibet speciem comprehensam sub illo, quando est dare aliquam rationem quare non includatur ad hoc, quod res, gloss. inf. de excepti. p. 1. b. Distio, officia, deest in antiquis codicibus. c. Vid. Petr. de Ancha, consil. 87, incip. missi primo dubio. & consil. 132, inc. in primo dubio. & Inf. consil. 163, incip. circa duo, vol. 4. d. Vid. l. precipimus, ad ff. C. de app. & c. si. supr. de re iud. l. si. C. de Can. larg. lib. 1. Ansh. Egypt.

classis, quod f. non omnes. Secundo, cum recusat unus ex Episcopi. Tertio, cum recusat officialis, h. d. Ioan. Ad.

Si contra unum ex duobus iudicibus committitur, quod si ambo interesse non possunt, alter in causa procedat, a sede Apostolica delegatus, illius causam legitime proponatur, causa ipsi iudicibus coram non recusat concludere (sed quae in scriptis clausulae debet ipsius causae cognitio preterea haberi. Cam autem ipse a delegato Episcopo recusat, recusationis causa coram Episcopo debeat. Idem est si officialis recusetur etiam, licet ab ipso eodem officiali nequeat appellari.

CAP. V.

Distiguit tria tempora ad faciendum, an iudex subdelegatus mitti possit: quia aut non est proposita exceptio: & non tunc per eum facta commissa tenet. Aut est proposita, sed non promissarius super ea: & tunc, videtur recusat concludere: alia non. Aut iam promissarius est illi, & ipse & tunc etiam videtur recusatari negari, h. d. Ioan. Ad.

Idem in eodem.

Index ab Apostolica sede datus, quamvis legitime causa valeat, ut suspectus, potest tamen non committere, antequam recusatio contra ipsum fiat. Et si in totum commiserit, recusatari non potest, cum commissio impugnari nequeat: quae potest de iurisdictione aliqua reservari. Postrecusatam quoque propositam committere (nisi de manifestis procedat a iudice) non potest: sed eo videtur hoc potest, iam si recusatio eidem sit probata: cum tamen propositum non fuerit super ea. Ex tunc enim (cum non iudex esse desierit) nulla etiam cum iudice appellatio test fieri commissio per eundem.

CAP. VI.

Delegatus subdelegatus, etiam in iudicio, non recipiatur, si non fuerit potest. *h. d. Ioan. Ad.*

Idem.

Quamvis alicui vices tuas in causa tibi commissa, antequam illi iurisdictione illas fuerit, committas, iudicium per te revoceatur ab ipso, vel cum rebus contingat humanis: casum ipsam revoceatur. Cum iurisdictione (ex quo ipsa illis non extant) revoceatur in eum efficaciter transivisse.

CAP. VII.

Si delegatus subdelegatus, quatenus abesse vel demeruisse sit re non integre, subdelegatus procedat. Si super eo delegatus delegatus qui sibi aliquid iurisdictionis reservari debet, etiam post sententiam, h. d. Ioan. Ad.

Idem.

Si delegatus, quatenus cum abesse contigerit, alios commiserit vices suas, poterit eos rebus iudicium pro (cum & tunc censetur abesse) committere in negotium (dum tamen illo vivente iurisdictione reservata) liberè definire. Idem poterit, quando decesserit etiam sub ea forma commissi, donec eas decesserit. Nam talis commissio, per quam decesserit sententia prolatio (nisi antea fuerit revocata) committitur, nequaquam morte committentis expirat, ea quae res integra non existit. Ad eum quoque, qui sententiam committit, donec revocet, vel qui executionem committit, donec revocet, aut quicquid aliud de iurisdictione sibi reservat, non ad delegatum primum appellari debebit. Etiam si post sententiam fuerit appellatus.

a Dicitur, ipse, deest in antiquis codicibus. b. Exemptio iurisdictionis: videtur non facienda de iudice, si iudex non min. Font.

CAP. VIII.

Plurium delegatorum in iudicium quilibet cognoscit. Et uno co-
pugnante alio (sive causa) si non intermiserint. Et perpetuatio u-
nus perpetuatio quae ad omnes. h. d. Zen.

Item.
Vn plures sub illa forma, ut omnes, aut duo, vel
omnes eorum mandatum Apostolicum exequantur,
aut alia consensu iudicis, vel executoris à sede Aposto-
lica deputati contingit: ipsorum quilibet in iudicium
potest libere adimplere mandatum. Porò uno eorum
negotium inchoante commissum, alii acquibunt se ul-
terius intrinsece de eodem, nisi vel infirmitate, vel a-
liis causa illum contingat et impediri: aut si nollet
in maiestate in eo procedere recusetur. Iurisdictione
vero perpetuata mandatore vivente per unum (eo casu
quo potest) ex iudicibus delegatis, perpetuata intelligit
quoad omnes.

CAP. IX.

Executio super gratia facta datus à Papa, mortuo Papa etiam re-
gratia super gratia. Ioan. And.

Item.
Super gratia cuiquam ab Apostolica sede facta ex-
ecutione fuerit deputati, aequum esse censemus, ut
sicut ipsa gratia (licet non dandum sit in executione
processum) morte non perimatur concedentis, sic nec
ritumque integra perimatur executionibus data potestas,
quam veluti gratia predictae accessitiam, naturam se-
qui congruit potestatis. Ne gratiam eandem vel reddi
quodque commo inuilem, vel ipsius effectum in tem-
poribus longius (vniuersis à dispendio, cui facta extitit)
differt contingat.

CAP. X.

Dati casus potest, quibus de subdelegato non in totum, appella-
tur ad primum delegatum: sicut enim delegatus excommunicatus,
vel mortuus est. Alios casus potest infra eadem, si a subdele-
gato. Ioan. And.

Item.
Illi, cui causa (licet proprio nomine non expresso) à
sede facta Apostolica delegata, subdelegaverit non
in totum vires suas alicui: à subdelegato huiusmodi, si
delegatum ipsum excommunicari, aut de medio tolli
conuenerit, impedimento tali durante ad sedem ipsam
(nec solutionem, vel successorem expectando illius,
peripudicari lingantibus, vel causa plus debito prorogari
valere) volumus appellari.

CAP. XI.

Si minoris iuris appellatur ad Papam. Ioan. And.

Item.
A Barbitris, qui secundum formam juris, ut de propo-
sitione contra iudicem suspicionis causa cognoscant, vel
quicquam de revocatione ambigatur literarum, iudicibus
negotantibus in unam sententiam concordare, ad con-
tentionem huiusmodi sopiendam à partibus signantur:
et (si grauerint) ad sed. Apost. appellandum.

CAP. XII.

Executio datus à Papa, ut procedant persona subdelegati, si de-
bita in procedant ecclesia non expressa persona, non subdelegas: nisi
alio speciale mandatum, & causam reddidit. Ioan. And.

Item.
Ipsa ab Apostolica sede committitur certa persona
provisio de beneficio in certa ecclesia, diocesi vel
provincia facienda, potest alii committite licite vires
sue.

Item.
Sed si (non expressa certa persona) committatur ci-
uitati, ut alicui personae idoneae de certa ecclesia vel be-
neficio debeas providere: (Quia circa eligendam per-
sonam eius industria & tunc videtur electa) provisio-

ad al. ipsum. h. Vid. Bart. in l. i. ar. i. ff. de sol. & leon.
Ar. h. e.

nem sibi commissam alteri demandare non potest. Nisi
forma commissionis habeat, ut per se, vel per alium id
valeat expedire.

CAP. XIII.

Is, cui aliquid certo loco expediendum committitur, ex iusta cau-
sa illud expedire potest extra locum. Ioan. And.

Item.
Statimus, ut is, per quem ab Apostolica sede certo
loco inquisitio fieri, vel quicquid aliud expediri man-
datur: si propter potentiam, vel malitiam illius, contra
quem inquiri debet, sine procedi, seu fauoribus a eju-
dem non possit hoc exequi eo loco secure (ne ipse com-
modum ex dolo, vel fraude reporter) ad id exequendum
locum alium eligat idoneum & securum. Idem faciat
si alia rationalis causa subit, propter quam in loco
decreto perferri nequeat commodè, quod mandatur:
ne tali preterito impediri contingat mandatum Aposto-
licum, vel differri.

CAP. XIV.

Quando à subdelegato non in totum appellatur, quia non ad-
mittit exceptionem, per quam delegatus etiam delegatum habere
iurisdictionem: ad primum delegatum appellatur. hoc dicit
Ioan. And.

Item.
Si à subdelegato, cui delegatus non in totum com-
miserat vires suas, ex eo fuerit appellandum, quia
exceptionem coram se propositam, quod antequam
per eum, vel per ipsum delegatum in aliquo processum
fuerit, delegatus iam fuerat uniuersae carnis ingressus,
admittere recusat: non ad delegatum (cùm iurisdic-
tionem negetur habere) sed ad delegantem potius ap-
pellari debebit. Idem fiet in aliis casibus, in quibus
delegatus iurisdictionem habere negatur. Aliàs si ap-
pellari deberet ad ipsum, esset appellans (qui sic fieri
videretur eundem iurisdictionem habere, quod ante ne-
gauerat) contrarius sibi ipse.

CAP. XV.

Tanti hic, qui possint esse conservatores, & ubi cognoscere, & an
& quibus possint delegare, & quantum doret eorum potestas, & de
expensis talium. h. d. Zen.

Item.
Hac constitutione perpetuo valitura sancimus, ut con-
servatores, qui aliquibus (ut à manifestis iniuriis,
& violentiis tuncantur eisdem) plerumque à sede Aposto-
lica conceduntur, de cetero deputari non possint, nisi E-
piscopi vel eorum superiores, aut Abbates, seu dignitates
vel personatus in cathedralibus vel collegiatis ecclesiis
obinentes: nullusque deputati sibi conservatoris esse
valeat conservator. Nec aliquis, Regibus & Reginis d,
qui sicut dignitatis altitudine praerminent, sic praeoga-
tiva gratia ipsos conueniant ferri, duntaxat exceptis,
deinceps conservatorem habeat eum, qui sub ipsius iu-
isdictione, dominio, vel districtu ecclesiastico, vel tem-
porali consistat. Conservatores autem huiusmodi extra
civitates seu dioceses, in quibus fuerint deputati, contra
quoscunque procedere, aut aliquos ultra unam diocem
à sine diocesium eorum trahere non praesumant.
Vires quoque suas (citationibus, sententiarum denuncia-
tionibus duntaxat exceptis, quas per alios valeant exerce-
re) nulli committere possint, nisi hoc eis competierit
ex beneficio literarum: sed nec tunc nisi intra civitates,
seu dioceses, in quibus deputati fuerint, & personis tan-
tum, quae superius sunt expressae.

a. Vid. de res. constitutus. & de homi. Petrus. & i. questi. 4.
quia presulatus. Dominus. b. alia. negavit. alia. denegavit.
c. al. ita: vel Regius. d. Not. Pet. de. Arch. quod dicitur hic et-
iam de conservatoribus literarum: ponderando istam exceptionem,
quia exceptio de regula est. l. fin. s. cui dulcia. ff. de vi. tri. &
olco legn. Font.

